

# Փ Ո Ւ Ն Ձ

ԹԻՒ 1346

ՇԱԲԱԹ

1879 ՅՈՒՆՎԱՐ 27

## Ա.ԶԳ.ԱՅԻՆ

Վանայ գիւղերէն մէկուն մէջ այս օրերս գերմանացի մը մեռեր, և տեղւոյն Հայ քահանայն չուզելով ընդունիլ նորա մարմինը մեր աղգային գերեզմանատան մէջ, չուզելով գերեզմանական հանգիստ ընծայել, մահմետականք ընդունելով թաղեր են իրենց գերեզմանատան ծոցը: Մայրաքաղաքիս գերմանական վսեմապայլ գետնապան իմանալով այս եղելութիւնը՝ մեր Ս. Պատրիարք Հօր գրեթէ ցաւ յայտնեց, և Նորին Սրբազնութիւնն ալ պատասխանեց է, թէ շատ ցաւած է ինքն ալ, և թէ՛ քահանայն խստիւ պիտի պատժուի:

Ծառ ցաւ և շատ զայրոյթ իմացանք մեք ալ, և տարակոյս չունիմք թէ ամեն ողջամիտ Հայեր ալ կցաւին կղայրանան սոյն ամենատխուր անցքին վրայ: Արդարեւ ծանրապէս դատապարտելի է այդ քահանայն. ծանր և անթողիլի ոճիր մը գործած է ընդդէմ քրիստոնէութեան, և մասնաւորապէս ընդդէմ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ թոյլտու և վահանն ողւոյն: Այդ քահանայն՝ եթէ կարգալ չգիտէ, գոնէ բնաւ լսած չէ՛, թէ ո՛ւր որ հայկական գերեզմանատուն մը կայ, հոն բազմաթիւ օտարազգի ննջեցեաց մարմիններ յարգանքով ընդունուած ու ամփոփուած են: Չլսեց այդ քահանայն, թէ տակաւին մօտ օրերս իզմիտի աղգային գերեզմանատան մէջ անգղիական նաւատորմէն անգղիացի ննջեցեանք ընդունուեցան թաղուեցան, տեղւոյն աղգային կղերն, զգեստաւորեալ, եկեղեցական երգօք, և դրեթէ բոլոր Հայ ժողովուրդն ցաւակցութեամբ առաջնորդելով յուղարկաւորութեան թափօրին, և ամենայն յարգանք ու մեծարանք ընծայելով, ինչպէս պարտ, արժանի և վայել է: Այո՛, այդ քահանայն պէտք է խստիւ պատժուի, իւր այս ամօթապարտ ու անդիքիստոնէական միջնաւորութեան համար, իւր գտնուած դիւզէն մինչև մայրաքաղաքս բերուելով. լա՛ւ էր, թէ

ծնած չլլար այսպիսի Հայ մը, թո՛ղ թէ քահանայացած, թո՛ղ թէ ժողովրդեան հովուութեան ու հայրութեան կոչուած: Ժողովրդեան մոլեռանդութեան դատ խժեթութեան օրինակ տուող քահանայ մը՝ այլ ևս վայրկեան մ'իսկ ժողովրդեան քով պահել արժան չէ. քահանայական սրբազան կարգին մէջ, իբրեւ յօսկետիկ, սողոսկած պահուած իժիկնմանի, պէտք է ջախջախել ջարդակոտոր ընել զանի:

Կարինէն հետեւեալ տեղեկութիւններն հաղորդուած են մեզ:

«Կարին» ինչպէս ձեզ և այլոց բազմաց քաջածանօթ է իւր բարձր անուամբ և շահատան գրիւք (թէ և այս վերջին ժամանակներ առաջին փայլունութիւնը կորուսած է և չունի) կեդրոնական երկր մը ըլլալուն. դարուն, ձմեռ և գրեթէ ամեն ատեն շրջակայ գաւառաց հետ հաղորդակցութեան մէջ ենք. երթեկութիւնը անճեղհատ է և անպակաս. ըստ այսմ օրերս ալ Պայաղիտէն, Ալաշկերտէն և Կարսէն բազմաթիւ աղգայինք առևտրական գործով մեր քաղաքը թափած են. սոցա ամենեւեցուն սուած տեղեկութիւնքն իրերաց յոր և նման են, որոց եղբակացութիւնք կ'գրուատեն լսեմ: Լազարէֆի, գեր. և Ալուանեանի՝ գաղթականաց վերադարձին համար երկաթեայ կամօք և անյողդիսող հաստատամուրթեամբ ըրած աղգախնամ և հայրենաշէն ջանքերն, ձեռք առածն ինչ աղբու կտրուկ և անխուսափելի միջոցներն, իւշ քիթէյի Արժ. վանահօր կողմանէ դժբաղդ հայրենակորոյսներն համագելու, յորդորելու, և տեղերնին դարձունելու համար Ազգ. պատգաւաւորութիւն մը ի Կարս զրկուելը, և այս յետեոյն, ըստ կարելոյն և բաւականին իւր պաշտօնին մէջ յաջողիլը:

«Արգէն հայրենեաց այս երկը երախտաւոր բարերարաց աղգաշէն ջանից լիուլի արգիւնքն սկըսած են յերևան դալ և բոցայայտ տեսնուիլ. քանզի գաղթականաց ստուար և մեծազոյն մասն տե-

ղերնին դարձած են և մնացեալք ալ իրարու նայելով հետզհետէ և առ սակաւ սակաւ դառնալու վրայ են:

«Ալաշկերտու գաղթականներէն միայն Վարապետար և Թօրադգայէ գիւղերէն գաղտնիքն ցարգտակաւին վերադարձած չեն տեղերնին. սոքա ևս Նոր Պայաղիտի կողմերը զետեղելու, հող ստանալու պատիր յուսով պիտի սպասեն եղբր մինչև դալ Չաթիկ, և երբ իրենց ակնկալութիւնն ի դերս ելնէ, յայնժամ պիտի հարկադրին յակամայս իրենց տեղերն դառնալ:

«Այս տեղեկութիւնք մեզ հաղորդող պատուարժան բարեկամաց տուած ծանօթութեանց նախելով՝ Ալաճա տաղի հերոսն՝ հայրենասէրն Լազարէֆ վաթոյ պնդութեամբ ջանահնար եղած է և ետեւէ է առ առաւելն մինչև գալ մարտի լրման կամ ապրիլի մէջ, այսինքն՝ ռուսական աշխարհազորն ժողովրդահամարին ժամանակը չեկած՝ գաղթականաց վերջն առնուլ փոխադրել զամենքն իրենց նախկին երկիրն ու տեղերն. թէ՛ Լազարէֆ իւր այս հայրենասիրական ձկտմանց և վարմանց աղագաւ ռուսաց առջև իւր առաջին պատիւն ու համարումը չունի. թէ՛ բանակին ռուս զինուորական աստիճանաւորք ցրտացած են իրմէ, ընդ ակամբ կհայցին և կ'ոխորտան վրան. բայց ինքն ապագայի ամեն կասկած, երկիւղ և վտանգ առ ոչինչ գրելով յառաջադրած է կըսեն իւր ձեռնարկած գովելի և աղգօգուտ գործն անվրէպ և անթերի ի գըլուխ հանել, որով և հանուր հայրութեան իօրին համակրանաց իրաւամբ արժանաւորիլ, և արդեամբ անմահ անուն թողուլ ի պատմութեան:

«Սիրելի է մեզ յուսալ որ Տաճկաստանի Հայոցս ներկայացուցիչ Պօլսոյ Ազգ. Ժողովն՝ հայրենասէր զօրավարին աղգաշէն ջանից և անմուսաց արդեանց իբրեւ դոյզն տրիտուր, ի դիմաց աղգին դահունակութեան և շնորհակալեաց ուղերձ մը զրկած լինի առ Նորին գերազանցութիւն Լազարէֆի:

«Ուրիշ աղգեր իրենց հայրենեաց երախտաւորաց և բարերարաց ի յիշատակ արձաններ կըկանգնեն. մեք մերայնոց չոր շնորհակալութիւն մ'ալ ըլլայ դոնէ չյայտնե՞նք. ո՛չ, ո՛չ, քրէական յանցանք և աններելի ապերախտութիւն է այդ, մանաւանդ մեր աղգին համար, որ այսպիսի բարերարաց խնամատարութեան կարօտ և շատ կարօտ է»

\* \* \*

Սեբաստիոյ Կովան գիւղի ծանուցեալ անցքին վրայ՝ նոյն իսկ գիւղացի աղգայնոց կողմանէ յունվար 1 թուով գրուած մը հետեւալ տեղեկութիւնները կուտայ:

«Դեկտ. 28 ին հինգշաբթի օրը ժամը 7ին, հռչակաւոր Միհր Ալիի մարդերէն չորս հոգի մեր գիւղը եկած էին օթեան պատրաստելու համար. երբ մեք ըսինք, թէ ինչ մարդիկ էք, ուսկից կուգաք, ժամանակը կանուխ է. — «Մեր անունն ու համբաւը եօթը տերութեանց յայտնի է, դուք զմեզ չէք ճանչնար», ըսին ու սկսան զարնել մեզ. տեղ տուինք բայց չհաւնեցան. շատ նեղութիւն տալէն վերջը՝ հայ ըլլալնս մեզի յանցանք բեպելով զարկին. այնչափ հարուածեցին մըգտարը, որ գետին փռուեցաւ և կարծեցինք թէ մեռաւ ու շատ զժուարճութեամբ խելքը գլուխը բերինք. վերջապէս նայելով որ այս մարդիկը արիւնաբոլ մարդիկ են՝ ուղեցինք բռնել. գիւղէն դուրս փախան, մենք ալ ետեւումս ինկանք. Չիվանց խնկոն ու Խօղէրցիի մշակը անոյշ չըրէն կուգային. ձայն տուինք ասոնց թէ սա չորս գողերուն առաջն առէք. անոնք ալ գողերուն առաջը կարած տեսնին, գողերը գէնքի գիմեցին, նախ խնկոյին վրայ կրակ ըրին մեռուցին. Խօղէրցիի մշակն ալ մահացու կերպով վերաւորեցին, և դարձեալ իրենց կատաղութիւնը չիջնելով՝ ետ դարձան, ժամէն աւելի ժամանակ կրակ ըրին գիւղին վրայ, և գիւղին մէջէն ալ վեց հոգի վերաւորեցին, բայց բարեբաղդաբար թեթեւ կերպով այս չարագործաց հետ երկու

կանայք ալ կային . անոնց ալ չը-  
րածը չմնաց . ձիւերուն տակ  
մարդ կտնկուտել կուտան . թը-  
րերին ձեռքերնին՝ մեր վրայ  
վազեցին , միւսներէն աւելի կը-  
րակ ըրին մեր վրայ : Այս ամեն  
ըրածնին կերթան պարծենալով  
կը պատմեն Ղօչասարի գայմագա-  
մին . նա ալ զանոնք հետն առ-  
նըլով՝ մեր գիւղը կուգան .  
առջի ըրածնին քիչ համարելով՝  
Շահինի որդեգիրը շատ մը ծե-  
ծելէն ետքը կրակին մէջ ձգել  
կուզեն . մանչուն մայրն ալ վրայ  
կը հասնի և աղաչանք ու պա-  
ղատանք ձեռքերնուն կառնէ .  
անոնք ալ աղէկ մը ծեծելով  
անկողին կը ձգեն . հիմա պառ-  
կած է : Գայմագամն ալ աչքովը  
տեսաւ այս ըրածնին , և իրեղծ  
տղան չարագործաց ձեռքէն ա-  
ղատելու ջանք չըրաւ : Ասանք հի-  
մայ 80 ձիւաւոր են . մէկը կու-  
գայ , միւսը կերթայ . ահ չկայ ,  
ամթ չկայ . կառավարութիւնը  
բանի տեղ չեն գներ . ասանք հըռ-  
չակաւոր են . կարնոյ չըջակայքը  
շատ բաներ ըրեր են . քանի որ  
այս դէպքը պատահեցաւ , քա-  
ղաքին տաճկներն ալ ահուայ կը  
սրեն մեզ . ասոնց գլխաւորը՝  
Միհր Ալի երբ քաղաք գացեր ,  
Ժողովին ներկայացեր է , անդամ-  
ներն ամենքն ալ ոտը ելեր ու  
յարդանքը ընդունել են զինքը :  
Հետեանքն ինչ կըլլայ , երբ այս-  
պիսի անձ մը պատիւ ու յար-  
գանք կը վայել . երբ պէտք ե-  
ղած միջոցն ի գործ չդրուի և  
այս մարդիկը Պոլիս չտարուին ,  
մեզի համար հանգիստ ու ապա-  
հովութիւն չկայ , չենք կրնար  
նստիլ այս գիւղին մէջ , պիտի  
գաղթենք » :

Ինչպէս ծանուցած էինք մեր  
նախորդ թերթով , Գայրոյասարաց  
-Արևելեան ընկերութեան ի նը-  
պաստ սահմանաւ պարահանդէսն  
ալ տրուեցաւ չորեքշաբթի գի-  
շեր , խիստ շքեղ կերպիւ : Անգ-  
ղիական վեսմամայլ դեսպանն ու  
դեսպանուհին բարեհաճեցան  
հանդիսավայրն դալ , երկու ժա-  
մու չափ կենալ , տեսակցիլ կար-  
գադիր յանձնաժողովոյ մեծարոյ  
անդամաց ու ներկայ գտնուող ե-  
րեւելացի հետ , և իրենց գոհու-  
նակութիւնն յայտնել հանդիսին  
չքեղութեան ու վայելչութեան  
համար , որ սկիզբէն մինչև յվեր-  
ջը վայելցան հանգիսավայրին մէջ  
ի պատիւ ընդհանուր Ազգիս Գու-  
հութեամբ կրեմք , թէ ասկէց  
ալ 1000 լիրայի չափ արդիւնք  
գոյացեր է , որով ընկերութիւնը  
բաւական քաջաբերած կըլլայ ,  
և իւր նպատակին համար ի գործ  
ածելով՝ օգտակար կհանդիսանայ  
աղջսյնի զատիւրակութեան յա-

ռաջադիւնութեան համար : Մեք  
չունենալով այլ ինչ , մեր սրտա-  
գին շնորհակալութիւնները կըն-  
ուիրեմք անգղիական վեսմամայլ  
դեսպանին , կարգադիր յանձնա-  
ժողովոյ ազնիւ անդամաց , Գայրո-  
յասարաց - Արևելեան ընկերու-  
թեան , և այլ ամեն անձնուէր  
աշխատողներու : Եւ այս առթիւ  
ալ հրաւէր կկարգաւոր մեր աղ-  
ջայնոց , որ ամեն օժանդակու-  
թիւն չղանան այս ընկերութեան  
ալ , որոյ գործունէութեան ու  
փութալանութեան արդիւնքն  
արդէն սկսած է երևիլ ազգիս  
մէջ , և տարակոյս չկայ թէ օր  
յօրէ պիտի զարգանայ ու ընդար-  
ձակի , եթէ յարատեւ է իւր ան-  
ձանձիր ջանից մէջ , և անընդ-  
հատ քաջալերութեան արժանա-  
նայ :

Նկատելով , որ ոմանք կկառ-  
կածին՝ զէյթունցի բանտարկելոյ  
արձակման համար Բ. Դրենէն Հա-  
լէպ ու Մարաշ հեռագիր քաջուած  
ըլլալու լրոյն վրայ , զոր չորեք-  
շաբթի օրը մեք ալ հրատարա-  
կեցինք , հարկ կհամարեմք ծա-  
նուցանել այսօր , թէ ստուգած  
եմք որ այդ հեռագիրն հինգ-  
շաբթի քաջուած է Բ. Դրենէն , և  
թէ՝ այս մասին ո՛րեւէ կաւկածա-  
նաց տեղի չկայ :

Գարձեալ նոյն օրը Բ. Դրենէն  
հեռագրով հրաման գացած է  
Սեբաստիոյ կուսակալութեան ,  
որ կողմէն գիւղի վրայ յարձակող  
չորս չարագործները անմիջապէս  
ձերբակալուին , և յիշեալ գիւղի  
մեր թշուառ աղքատաց անգոր-  
ութեան ու ապահովութեան  
համար ազգու միջոցներ ի գործ  
դրուին անյապաղ : Բ. Դուռը  
մեծապէս զգածուել է , երբ այս  
գիւղի մերայնոց հանրագիրն առ-  
սեր է այս անգամ , յորում իրենց  
վրայ եղած յարձակումն գրելէն  
յետոյ՝ կոչատակին վերջին պա-  
տեքազմին ժամանակ իրենց ըրած  
տարապայման անձնուիրութիւնն  
ու զոհողութիւնը . - 450 հաղարի  
չափ զօրք անցան մեր գիւղէն ,  
կըսեն , ամենայն հանգիստ , ա-  
մենայն պարէն , ոչխար , այծ ,  
հաւ , հաւկիթ , և այլն , և այլն ,  
չարունակ նուիրեցինք անոնց : -  
Յիշատակելով զայս , կուզեն ըսել  
թէ այժմ մեր գիւղէն անցած չա-  
րաշուք անցքերն՝ փոխարինու-  
թիւն են այդ ամենայն զոհողու-  
թեանց : Այսպէս , տարակոյս չը-  
կայ , թէ մեր գաւառաբնակ բո-  
լոր աղքատցինք վերջին պատերազ-  
մին ժամանակ իրենց ունեցածէն  
աւելի աւելի տուին ի պէտս և ի  
հանգիստ զօրաց , թող հաղարա-  
ւորաց անձնապէս մատուցած տա-

ժանելի ծառայութիւնը . և իրա-  
ւունք ունին՝ գէթ այս ամենուն  
փոխարէն , սակաւ մի հանգիստ  
ու անգորութիւն վայելել , սա-  
կաւ մի բարեկարգութեան երես  
տեսնել , և իրենց կենաց՝ պատ-  
ուոյ՝ և մնացած չնչին գոյից ու  
կայից տէր ըլլալ :

Բարձրապատիւ մեծ եպարքո-  
սին հետ երկուշաբթի օրը Ս.  
Պատրիարք Հօր ըրած տեսակցու-  
թեան վրայ չկրցանք մինչև ցարդ  
մանրամասն տեղեկութիւն առ-  
նուլ . սակայն իմացանք որ Նորին  
Սրբազնութիւնը յայտարարեր է ,  
թէ չկրնար պատրիարքական պաշ-  
տօնը շարունակել և պատասխա-  
նատու մնալ առաջի Ազգին , մին-  
չև որ խոստացեալ բարեկարգու-  
թեանց գործադրութեան չձեռ-  
նարկուի . և միանգամայն գիտեր  
է , թէ բարեկարգութեանց հա-  
մար Հայաստան զրկուելիք յանձ-  
նաժողովէն յառաջ՝ պէտք է  
մայրաքաղաքիս մէջ յանձնաժո-  
ղով մը կազմուի , ըլլալիք բարե-  
կարգութեանց ծրագիրը պատ-  
րաստելու համար . իսկ Նորին  
բարձրութիւնը բարեհաճեր է  
պատասխանել , թէ հաստատա-  
պէս որոշուած է բարեկարգու-  
թիւններ ընել , սակայն տակաւ  
առ տակաւ կարելի է գործա-  
դրել :

Ս. Պատրիարքն , այսպէս դարձ-  
եալ կիմայ հրաժարեալ առաջի  
Բ. Դրան :

Յաւով իմացանք , թէ Լրագիր  
անուն թերթին դադարման մի-  
ամսեայ ժամանակին վրայ ամիս  
մ'ալ աւելցեր է լրագրական վե-  
րատեսչութեան կողմանէ , վեր-  
ջին թերթին հրատարակեալ Ուր-  
ֆայի նամակին մէջ տպագրական  
սխալմամբ « Ենդե » բառն ձախ-  
ղած ըլլալուն պատճառաւ , թէ և  
տպագրուելէն յետոյ խմբագիրն  
տեսեր , ու շատերը ձեռագրով  
ուղղեր է :

### ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ

Եւրոպայէն եկած քաղաքական  
վերջին լուրերուն մէջ ամենէն  
հետաքրքրականն այն է , թէ  
հռչակաւոր Պիղմարդ՝ որոյ ձայնը  
ժամանակէ մը հետէ չլսուի , եւ-  
րոպական ներկայ քաղաքակա-  
նութեան վերաբերեալ նոր ծրա-  
գիր մը երևան պիտի հանէ այս  
օրերս : Վաղըթ , առանց տակաւ  
ւին այս ծրագրոյն պարունակու-  
թեանը վրայ ո՛րեւէ տեղեկութիւն  
ունենալու , երէկ կղիտէր թէ  
Գերմանիայէն ելնելիք ծրագրէ մը  
օգտակարութիւն յուսալ զժուա-  
րին է : Ո՛չ նուազ ուշադրութեան  
և դիտողութեանց առարկայ ե-

ղած է նաեւ՝ Աւստրիոյ և Գեր-  
մանիոյ կառավարութեանց վեր-  
ջին օրերս ունեցած խիստ մտեր-  
մութիւնը , և Ռուսիոյ մէկ կողմը  
երևան ելած բայց անհետելու  
վրայ եղող ժանտախտին իրենց  
երկիրն ածանցելուն առաջն առ-  
նելու պատճառաւնօք՝ յիշեալ կա-  
ռավարութեանց կողմանէ սահ-  
մանադրութիւնը 80 հաղարի չափ  
զօրք թափելու շարժումն : Ապա-  
սել հարկ կըլլայ տեսնելու հա-  
մար , թէ այս լուրերն ո՛րչափ  
ստոյգ են :

Տակաւին սպասել հարկ է նաեւ  
Թուրքիոյ գանձային վիճակին  
բարեւոյման վերաբերեալ վերջնա-  
կան որոշում՝ մը լսելու համար :  
Թուրքիա , ինչպէս ուրիշ խնդրոց  
նոյնպէս և այս խնդրոյն մէջ ալ  
եւրոպական ազգաց ու կառա-  
վարութեանց մրցման ենթակայ  
եղած է , երբ անգղիացիք կտես-  
նեն , որ գաղղիացոց կողմանէ  
առաջարկեալ գանձային կարգա-  
դրութիւնք Բ. Դրան հաւանու-  
թիւնն ստանալ կոչուողին , իրենք  
ալ կսկսին նորանոր ծրագրեր ե-  
րևան բերել : Նոյնպէս կվարուին  
գաղղիացիք ալ՝ Մակայն , ինչ որ  
ալ ըլլայ , Բ. Դուռը քաջ գիտ-  
նալով , թէ գանձային բարեկար-  
գութեանց կենսական խնդիրն  
այլ ևս յետաձգել կարելի չէ , ան-  
շուշտ պիտի փութայ երկրին հա-  
մար շահաւէտն ու պատշաճն ըն-  
դունիլ ծրագրոց մէջէն , առանց  
գաղղիացին ու անգղիացին խու-  
րելու :

Արևելեան-Րումէլիի կազմա-  
կերպութեան խնդիրն ալ , որ  
Թուրքիոյ կարևորագոյն խնդրոց  
մէկն է , դեռ գոհացուցիչ վիճա-  
կի մը մէջ չտեսնուիր : Ռումէլի  
մանաւանդ վերջին օրերս չա-  
րաչար կամբաստանուի , թէ հաս-  
տատապէս որոշած է ամենայն  
զժուարութիւն յարուցանել յիշ-  
եալ գաւառին կազմակերպու-  
թեան պաշտօնն ունեցող յանձ-  
նաժողովոյն դէմ : Այս ամբաս-  
տանութիւնն այս օրերս մինչև  
պաշտօնական անձանց բերնէն  
լսուիլ սկսած է : Գանի մ'օրէ  
հետէ լուր կառնուի , թէ ռուսա-  
կան զինուորական իշխանութիւ-  
նը Արևելեան-Րումէլիի մէջ յայ-  
տարարութիւններ փակցունելով՝  
տեղւոյն քրիստոնեաները կգրգռէ  
փութալ ի զինուորական կրթու-  
թիւն : Միւս կողմանէ Պուլլարը  
ալ շարունակ խորհուրդներ կը-  
նեն՝ սոյն գաւառը Պուլլարիոյ  
հետ միացնելու նպատակաւ :  
Նոյն իսկ եւրոպական յանձնաժո-  
ղովոյ , և ռուսական իշխանու-  
թեան մէջ անհամաձայնութիւն  
կայ եղեր : Ուշադրութեան տա-  
նըլով այս վիճակը , ինչպէս նաեւ

այն զորոյցները թէ ռուսական զորքը յայտնուի Եփեսոսի, չկարծուիր թէ կարելի պիտի ըլլայ ի մտոյ մշտնջենաւոր խաղաղութեան երես տեսնել :

Եթէ ստոյգ է Ձեթինէն տըրուած հեռագիրն, որ կը տեսնուի ի շարք հեռագրոյ, կըրնամք այսօր իբրեւ վերջացած համարիլ Գարատաղի խնդիրը : Նոյնպէս հելլենականը, եթէ սխալ չէ այն զորոյցը, թէ Բ. Գուրը հաւանք է՝ Եփեսոսի Յունաստանի թողուլ ըստ բաղձանայ վնասազուրկ Պէրլինի :

Մեր նախորդ թերթովն, վաղըթի տուած ծանօթութեանց վրայ յենլով՝ յայտնենք, թէ նոյն օրը ստորագրուած ըլլալով Ռուսիոյ հետ Բ. Գրան հաստատելիք գաշնադրութիւնը, այսօր կրնամք փոքր ի շատէ ծանօթութիւն հրատարակել պարունակութեանց վրայ. սակայն ի դերեւ ելաւ մեր յոյսը, որովհետեւ այդ գաշնադրութեան վերջնական լուծման ստորագրութեան խնդիրն քանի մ'աւտր համար ալ ետ մնացեր է, դարձեալ ըստ վաղըթի, եւ թէ՛ ըստ ստորագրուելուն օրը Եփեսոսէն ռուսական բազում թնդանթիւ զօրք ետ պիտի քաշուին :

Հեռագիրն բերաւ Գաղղիոյ նորընտիր նախագահին կողմանէ ծերակուտին եւ երեսփոխանայ խորհրդարանաց մէջ կարգացուած յայտարարութեան համառօտութիւնը : Նախագահը կ'անուցանէ, կատարելագոյն պիտի հպատակի հանրապետական դրութեան, բընաւ չպիտի դիմագրէ ազգին կամոյ, գինուորականութիւնը պիտի ընդարձակէ, եւ խնամ պիտի տանի որ պաշտօնի վրայ գտնուող անձանց մէջ հանրապետական դրութեան հակառակ ու ընդդիմագիրք չգտնուին : Բաց յայտնանէ, կ'ստատանայ աւելցունել օտար տէրութեանց հետ Գաղղիոյ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւնները, եւ ջանալ պահպանել ընդհանուր խաղաղութիւնը : Ի վերջոյ կըսէ, թէ ներկայ դրութեան հաստատութեան վերայ հիմնուել սոյն քաղաքականութեան բնական արդիւնքը պիտի ըլլայ՝ Գաղղիոյ անդորրութիւնը, երջանկութիւնը եւ զօրութեան առաւելութիւնը : Պ. Կրէյլի սոյն յայտարարութիւնը խիստ լաւ ազդեցութիւն ըրեր է ամենուն վրայ, եւ կ'ըստական մամուլն սկսած է լինադատել հրաժարեալ Մագ-Մահոնի վերջին արարքը, յորմէ բացարձակագոյն կ'հաստատուի թէ արդարեւ անկեղծ հանրապետական մը

չէր Մագ-Մահոն, եւ չէր ուղեր պաշտօններէ մանաւանդ զինուորական պաշտօններէ հեռացունել հանրապետական դրութեան ընդդիմագիր անձինքն, մինչդեռ ազդեցին ժողովը նոցա պաշտօնավարութիւնը փնտաակար համարելով՝ զիտողութիւններ ըրած էր, եւ նախարարութեան կողմանէ խոստացուած էր պաշտօնանկ ընել այնպիսիներն :

Այս է աւանդիկ, Գաղղիոյ մէջ կատարուած վերջին նախագահական փոփոխութեան բուն պատճառն, եւ ահա այսօր բոլոր պաշտօններն հանրապետականաց ձեռքը կանցնին : Տեսնենք, թէ ի՞նչպէս կը կատարուի, դուրսը մնացող կայսերականը ու թագաւորականը մինչեւ ցլախճան այսպէս պիտի մնան լուրի միջիկ :

### ԱՅՈՒՆԻ ԱՅՈՒՆԻ

Սայիտ պէյ անուն անձ մը որ Արմաւուրտներուն համար ինքնօրինութիւն առնելու կոտակցութեան գլխաւորներէն է, Մանաթըրի մէջ բռնուեր է եւ ընդհակոցութեամբ մայրաքաղաքս կը զրկուի մօտերս :

Արեւելեան-Բուլղարիոյ յանձնաժողովոյն մէջ գտնուող անդիական ներկայացուցիչն գաւառին երեսփոխանաց ընտրական օրինաց ծրագիրը մատուցեր է յանձնաժողովոյն :

Մայրաքաղաքիս աւստրիական զեւազանն առաջիկայ երեք շաբթի Օգոստ. Սուլթանին պիտի ներկայանայ, բայց ի՞նչ պատճառաւ ըլլալն յայտնի չէ :

Շուէտի գահաժառանգն մօտերս մայրաքաղաքս պիտի գայ, եւ աստի Աթէնք երթայ :

Պօլսոյ քաղաքագետութիւնը որոշած ըլլալով՝ Պօլսոյ եւ արուարձանաց բոլոր արհեստաւորներն զրի առնուլ, այսօր մեծ շուկայէն կսկսի :

Բարձրագոյն մեծ եպարգոսի հրամանաւ որոշուեր է արարեանի ալ թարգմանել Օսմանեան օրէնքներն ու կանոնները :

Օգոստ. Սուլթանը նորահաստատ պատուանշանէն հետ մը առաջին աստիճանի, ընծայեց պեղծիւն հրաժարեալ զեւազանին տիկնոջ :

Կըսուի, թէ մօտերս փոփոխութիւն պիտի ըլլայ՝ Օսմանեան զինուորական բարձրաստիճան հրամանատարաց մէջ :

Եգիպտոսի հինաւուրց եւ բարձրաստիճան հրամանատարներէն Բաթիպ փաշա, 80 տարեկան, մեռեր է :

Օտէսայէն առջի աւուր թուականով եկած հեռագրի մը

նայելով՝ Մոսկուայի մէջ ալ երևան ելեր է ժանտախտը :

Հռովմայ Պապին սենեկակներէն մէկն եղող Մարա առնուն կախկալուան, որ Գաղղիոյ մէջ կը բնակէր, եւ որոյ վրայ արգէն սննդարդականութեան կասկած կայ եղեր, այս օրերս իւր բնակած տեղոյն եկեղեցւոյն մէջ 14 տարեկան աղջկան մը պատիւն բռնաբարած ըլլալով, նախնական քննութիւնները կատարուելէն յետոյ՝ ընդհակոցութեամբ օստիկանութեան, փարիզ տարուեր բանտարկուեր է ժողովուրդը լսելով՝ բնակած տանը առջև խռներ, շատ անարգանք ըրեր եւ գանակոծել ուղեր է : Բայց օստիկանութիւնը արգիլեր է փարիզ փոխադրուած ժամանակն ալ, ժողովուրդը ետեւէն ինկեր, նախատեր, եւ ձիւն գլորելով վրան տեղացուցեր է : Աղջկան մայրն ալ դատարան երթալով շատ աղաղակ ու ամբողջարուցի է :

### ՀԵՌԱԳՐԱԼԻՄԻՔ

Բեդրսպուրի. 6 փետր. — Երէկ միայն մէկ հիւանդ կար՝ ժանտախտին գտնուած տեղերը :

Փարիզ. 5 փետր. — Հանրապետութեան նախագահն շարաթ օրը (այսօր) պիտի ընդունի բոլոր զեւազանները :

6 փետր. — Գաղղիոյ մէջ հեռագրութեան ու թղթատարութեան պաշտօնէութիւն մը կազմուեցաւ :

Լոնտոն. 5 փետր. — Բեդրսպուրի անդրիական զեւազան լորտ Լօֆթիւսի պիտի յաջորդէ լորտ Տիւֆլին :

Ձեթինէ. 5 փետր. — Օսմանցիք շարաթ օրը (այսօր) Գարատաղի պիտի յանձնեն զիտակօրինցա :

Հռոմ. 5 փետր. — Հրամանագիր մը կու, որով քառասորեայ քարանդինայի կենթարկուին՝ Սե ու Ազալ ծովերէն խաղաղան ջուրերն գալիք նաւերն :

7 փետր. — Երեքին դրօնց նախարարին հրամանաւ, 20ի իշու գարանդինայի քառասորեայ ժամանակը թուրքիոյ, Յունաստանի եւ Գարատաղի նաւահանգստաց մէջ ալ այս զգուշութիւնը պիտի ըլլայ :

Աթէնք. 6 փետր. — Օսմանեան երկրորդ յանձնաժողովական կոտորող փաշա երէկ Գորֆու հասաւ, եւ ի բըրեւիլէ ուղևորեցաւ : Այսօր հոն հասնելուն պէս, յանձնաժողովը երկրորդ նիստը պիտի ընէ :

Գաղղիոյ մէջ հրատարակեալ ռուսական հանդէսի մը մէջ տեսնուած է հետեւեալն, զոր ծեր նաւաստի մը հրատարակել տըւած է իբրեւ արդիւնք իւր յիսնամեայ զիտողութեանց, եւ օգային փոփոխութեանց կլներաբերի :

Ա. — Եթէ առաւօտուն, օգը աղէկ եղած ատեն, արեգական քով առաջ ելաւ ըստ ըստ մը տեսնուի, մօտալուտ փոթորկի մը նշան է, որ կսկսի ո՛չ թէ ա-

րեին՝ այլ լուսնին մարը մտած ատեն :

Բ. — Եթէ արեգական շուրջը առաւօտուն բակ մը գտնուի, նշան է թէ միջիկ մը պիտի սկսի՝ դարձեալ լուսնին մարը մտած ատեն :

Գ. — Երբ իրիկուան դէմ, հորիզոնին վրայ հարաւային կողմը սեւ, երկայն, հորիզոնաձև, եւ մատիտի գծած թեթեւ գծերու նման փոքր ամպեր տեսնուին, կապուցուցանեն թէ լուսնին մարը մտած ատեն սաստիկ հով մը պիտի փչէ :

Դ. — Երբ օգը ջինջ եղած ատեն, երկինքը կատուի մօրուքի նման գիսաւոր ամպեր նշարուին, կը հետի թէ հով պիտի փչէ այն կողմէն, ուր կը հակին նոյն ամպերը :

Ե. — Եթէ դարձեալ օգը ջինջ եղած ատեն կ'որ ամպեր տեսնուին, նշան է թէ 1-2 օրէն կ'ամ պիտի անձրեւէ եւ կ'ամ հով պիտի փչէ՝ դարձեալ լուսնին մարը մտած ատեն :

Հեծկտուքը (ըչկըրք) արգիլելու միջոց :

Հեծկտուքը արգիլելու համար ինչպէս որ յայտնի է ջուր կլորմութիւնը շատ անգամ անյաջող կըլլայ : Ռարիշ միջոց մ'ալ կայ, այն է քիչ մը քիմիոտ քաշել ու փռնքտալ, բայց քիմիոտը միշտ ամենուն քով չգտնուի : Հետեւեալ միջոցը որ լաւագոյն է, եւ միշտ յաջող, եւ որ նաեւ անախորժ ալ չէ, բժշկական թերթի մը մէջ կ'կարդանք որ է «քաղաքային թերթը» շաքարի կտոր մը բերան առնուլ եւ տկուանելով փչրել :

### Ի Լ Ա Ն

#### ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍԳԻՐԻ

Նիդալիյէ նանը ազիզ իտարէսինին Գափանը տաղիդ վէ թիւ ֆէնկիսանէ վէ Գալըմ֊փաշա վէ Այվան֊սէրայ տէկիրմէնլէրի հասրլաթնան օլալագ ֆիրուխթ֊օլունաճագ օլան պէշ երիւզ պին դըյէ քէրէք շուպլաթ իպթիտա սընտան իթիպարէն եէվմիյէ 18 պին դըյէսի մէգքիւր տէյիլմէնլէրտէն գալըրըլըրագ արգասը ալընմագ վէ պէհասը երիւզիւք գալիմէ երիւզ դուրուշը Նիդալիյէ խաղիմէսինին էշեա պէհասը փէշլիսլաթ սուրէթլէրլիտէն օլալագ էվմէնլէն իթա վէ մահսուպ օլունարագ պատէհու մէգքիւր քէրէք տէյիլմէնլէրտէն գալըրըլըրագ շարթը իյէ պէհէր դըյէսի ալթմըշ սէքիլ փաղայա թալիպի էօհալսինտէ օլալագ, իշալու քեսնունիւսանիլ բուլմէնլէն երկիրթի տողուղունաւ բազար իթթէսի կիսիլ թէքրար միւզալիտէսի պիլ իճրա գարարը գալթիսի վերիլէրէք ֆիրուխթ օլունաճաղընտան իշթիլա իթմէյէ թալիպ օլանլէրլի եէվմի մէգքիւրտէ սաաթ եէտիտէ ՏարըՇուրայի սաքէրիյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր :

ՊապըՊէրապէրի 25 քեսնունիւսանի 1879

### Ի Լ Ա Ն ՊՍՊԸ ՍԵՐԱՍԲԵՐԻ

Նիզամիյէ տէպպալիսանէսի վէ սարածխանէլէր իշուն լուզումի օլուպ միւպայիսա օլունաճաղը էվ վէլէն իլան խախան օն իքի պին օգդա պալըդ եղընըն իւզ պին օգդասը թարիխի գարարընտա հէման, վէ գուսուրու շէհրի իքիլէր պին օգդա թէպիմ օլունադ արդասը արընմադ, վէ էսմանը վիլիլէնէք մագպուդ աշնէտինին վիլուտի իլէ մուամէ. իլանին խիթամընտա սիմ մէճի. ալիլէ երկիրմի զուրուշ հիսապը իլէ Նիզամիյէ խաղինէսինալէն վիլ. ըրլմէք, վէ ընսմը կէօմիլիսի իլէ թէպիլիսնէ գասար քեռփփէի մէ. սարիփի միւթէտհիւտինէ այիտ օլմագ շարթը վէ շէրայիլթի սու. յիլէսի իլէ պէհէք օգդասը ալ. թը զուրուշա թալիպի էօհալէսին. տէ օլուպ, իշ պու քեռնուտի սա. սիլ ըսմինին երկիրմի տօգուզըն. ճը բաղար իրթէսի կիւնի թէք. բար միւնագասարը պիլ իճրա գարարը գաթիսի վիլիլէնէ յինալէն իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէգքիւրտէ ճարը-Շուրա. յի ապէրիլէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

Պապը-Սէրապէրի  
23 քեռնուտի-սանի 1879

### ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 26 յուլի 1879

|                             |            |
|-----------------------------|------------|
| Բօնուլիտէ                   | 15-28      |
| Սօսիլթէ ժէնէրալի բաժ. Ա. Լ. | 4-28       |
| Բրէտի                       | 0. Լ. 5-   |
| Երկաթուղեաց                 | Ֆր. 47-    |
| Թրամուէյ                    | 0. Լ. 1-30 |
| 1865ի փոխանութիւն           | Ֆր. 68-    |
| 1865ի                       | " 75-      |
| 1859ի                       | " 71-      |
| 1872ի                       | " Լ. 22-   |

|                            |        |
|----------------------------|--------|
| Օսմանեան իրան 100 զուլուէն |        |
| Մէհիլիյէ                   | 107-50 |
| Մէթալիք                    | 121-   |
| Պղինձ                      | 186-   |
| Թղթաղրամ                   | 441-   |
| Բուսիյո բօլ                | 89-18  |
| Գաղղիական իրա              | 87-3   |
| Անգղիական                  | 109-   |
| Գրիմից                     | 51-    |

### Ա Չ Դ

Սարընան տպարանը՝ որ Եուսուֆեան խանէն Մէրճան գրա. վաճառ Պաղտասար աղայի գիմա. ցի փողոցը փոխադրուած է, ար. պաղրութեան համար իրեն սր և է գործ յանձնողները գոհ կընէ, չափաւոր գնով, և միանգամայն վայելուչ ու ընտիր տպագրութեամբ:

Սրդէն շատերը սոյն տպարանին գործ յանձնած, և ըստ ամենայնի գոհ եղած են:

Ուստի կհրաւիրուին՝ ամեն տեսակ տոմար, հրաւիրադիր, և այլ ամենայն հրատարակելի գործ ունեցողները:

Ա. լրֆօս գաղղիացւոյն երկա. սիրած արեւելեան վերջին պա. տերազմին պատմութիւնը այս անգամ հայերէնի թարգմանուած և մամլոյ տակ ըլլալով՝ կը ծանուցուի յարգոյ հասարակութեան որ յունուար 20էն սկսեալ տետր առ տետր պիտի հրատարակուի. ու թ երեսն բաղկացեալ և երկու փառաւոր պատկերներով զարդարուած, մաքուր թղթի վրայ, Արամեան տպագրութեամբ:

Կեդրոնատեղին է ուզուն չար. շը Ֆրէնկեան գրատունը. գին թերթին՝ 1 զրշ արծաթ գրամ:

### ԱՐՈՒՆՍՏԱՐԱՆ

Մեծ. Սիմէօն էֆ. Եաղըճեանի Հաստատուալ Իւսկ. Ինստիտ Տօղրա. մաճի օգլու փողոց թիւ 5

Տաճնեղիւ տարինեւէ ի վեր զանազան աղգաց վարժարաններու և պատուաւոր տանց մէջ պատկերահանութեան և նկար չութեան գասատուութեամբ, և իւր պատկերագրած բազմաթիւ կենդանագրերով և նկարներով երեւելի հանգիստացած Մեծ. Սիմէօն էֆէնտի Եաղըճեան, այս անգամ վերագրեալ արուեստարանը հաստատելով յանձն առած է, սոյն ճիւղերու վերաբերեալ թէ՛ դաս աւանդել գործնականապէս և տեսականապէս, և թէ՛ ու է՛ կենդանագիր ու այլ նկարներ յօրինել, արուեստին պահանջած պայմաններուն համաձայն: Զինքը տեսնել ուզողը կրնայ իւր արուեստարանը դիմել ամեն երկուշաբթի և ուրբաթ օրեր:

### ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԵԱՆ ԺՕԶԷՖ ՊԱԼՍԱՄՕ

Թարգմանեց

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ՆԱՍԻՍՏԱՆ

Աղէքսանտր Տիւմա գաղղիացի անուանի վիպասանին գրէն ելած սոյն գործին ութերորդ այն է վերջին հատորն ալ իդիլիի Տէ. տէեան տպարանէն Պօլիս հասած է: Այս գեղեցիկ վէպին մէջ, որ Լուի Ժե. Կեանը, վարքն ու վախճանը նկարագրուած են, հե. աղջկանէ կենդանայան վոլթէա և Ռուսօ՝ անցեալ դարուն այն երկու մեծ մարդիկը, թաղուն գիտութիւններ կը յայտնուին, Ֆրանմասոնաց օթեակները օտարին առջև կը բացուին, վերջապէս

Պաճն կարգի և հասակի մարդ իւր սիրած նիւթը հօն կը գանէ և այլն:

Կը ծախուի Եէնի-ճամի, Զիլին. կիլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրա. վաճառաց քով:

Գին 2 ֆրանք. 25 ասնթիմ

### ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՀԱՆՐԱՒՈՒ

Արարչագործութեան Աստուծոյ ՅԵՂ. Ի ԳՐԱԽՈՐ ԲԱՆ

ՊՕՂԱՍ ԷՖ. ՔԷՐԷՍՏԷՃԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՊ

Գործ Ասիական Ընկերութեան

Սոյն երկաթիւթիւնն որ Ա. րամեան մաքուր տպագրութեամբ տպեալ է, նիւթոյն աղնուութեա. նը, գրաւոր յատակ ու յանկուցիչ ոճոյն և աղգի աղգի գործարի ի. մաստիցը համար, Կաղանքի նուէր և մրցանակաբաշխութեան մէկ. հատիկ արժանաւոր պարգև հա. մարուած է:

Գինն է. 4 գահեկան ողջ թըղ. թաղրամ:

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ կըլլայ:

Կեդրոնատեղին է գրատուն փարիզու, Զաքմաքըլար եօգու. շու Յակոբեան խան թիւ 13 և կը ծախուի բոլոր Հոյ գրավաճառաց քով:

### ԹԷ. ԻՆՉ ՇԱՀԵՏԱՐ ՊԵՐԼՆԻ ՎԵՀԷՃՈՂՈՎԷՆ

Երկրորդ տիպ

Հայ պատգամաւորութեան քարտուղար և թարգման Պ. Մի. նաա Չերաղի սոյն հեղինակու. թեան խառնի տպագրութիւնը քիչ օրուան մէջ սպառած ըլլա. լով, երկրորդը հրատարակուած է Յաւելուածով մը:

Կը ծախուի գլխաւորաբար Ղուկասեան գրատունը, գին 75 ասնթիմ:

### ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԹԱՄ ՊԵՐՍԻՍԱԹԻ

Կ. Պօլիս Ֆինանսըրա եօղուշու

Ամերիկայ խան թիւ 27

Ղաղթիս իւրեքէք գալարըմ թիւ 31

Ամերիկայ պաղսիմատի արհեստին մէջ համբաւաւոր հանգի. սացալ Յ. Գ. Ճգնաւորեան կը պատրաստէ Եւրոպայի կերպով, այսինքն շաքարով, իւղով և կա. թով շինած ամենաընտիր պագ. սիմաթները, նախաճաշի և թէյի հետ միասին խիստ անուշահամ ուտելիք մը և մանկանց ու հի.ւանդաց համար ախորժելի և աննպարար ըլլալով, նաեւ Եւրո. պայէն եկածներուն վերայ նա. խամեճար կը սեպուին իրենց լարմութեան և զնոյն աժնու. թեան մասին:

### PILULES HOLLOWAY ԴԵՂԱՆԱՍԻ ՀՈՒԼԼՈՒԵԻ

Լեարդի ստամոքսի և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. նաեւ ճգային տկարութեան, ուժաթափութեան և տկարութեան համար. կը ջնջ և ան. հետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւոր րութեանց հետքերը: Սրտի և երկկա. մանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խան. դարեալ վիճակը կը կանաւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդե. ցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ. ուտութիւն, մաղձային հիւանդութիւն. ներ, որովայնի մէջ լեցուած կազեր, գլխի ցաւեր կը վանէ, մարտդութիւնը կը չափաւորէ, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն ազտեղութիւններէ որ շատ անգամ գտնաւոր հիւանդութեանց ըս. կը զննաւորաճառ կըլլան, ստույլ ուժեղ, և բնական գիւրքը կը զգենու:

### NGUENT HOLLOWAY

ՍԱԴԱՆԻ ՀՈՒԼԼՈՒԵԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք րութեւր մասին ունեցած պատմական յատկութեանցը ՀԱՆՈՒՍԱՐԻ ԲՆԱՈՒ. լիլ զեղ մը, հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ունեցք, քաղցիկ (շիրիֆէնէ), սրտից և ստեանց վէրքեր կամ բոլ. րովին կանցին և կամ կը լաւանան. օգ. տակար է նաեւ հարրուիս, հաղի, սրտի բարախման, մանուսնդ օգտաւ (էէլ) ըստած հիւանդութեան: Իւր կազուրի. և զօրութիւնը ազդեցութեամբ խոյ (սը. րածա) հիւանդութեան ապականիչ դ. րութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կը. զիմագրուէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղա. նակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տու. փի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղա. վաճառներու քով և մասնաւորապէս Պահէ-գարու Թաշ խանի կողմերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը՝ Ն. Դ՝ կը. ծախուի:

Աւելի տեսել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն տօթթօր Հոլլուէ Ի Լօն. տոն Օքսփորտ փողոց թիւ 555:

### ՊԱՅՄԱՆՔ ՓՈՒՆԶԻ

1. Փունջը ԶՈՐԵԲԵՄԵԹԻ և ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի:
2. Տարեկան բաժանորդապետն է մի. այն շուրս արծաթ մէճիս կանիկ վր. ճարելի, թէ մարաքաղաքիս և իւր ար. ուարձանոց և թէ դաւառաց համար:
3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի:
4. Տեղական և գաւառական թղթա. տարութեան ծախքը խմբագրութիւ. ը պիտի վճարէ:
5. Չափը 2 զուրուշ է, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ ծախողներու քով:
6. Ծանուցման տողը 5 զուրուշ է մէկ անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար:
7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի տա Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալըդ-գաղար Նափիլէ խան վերի յարկ թիւ 16:

### ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏԱՍԱԳՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՔԱՅԵԼ Կ. ՍԱՐԳՍԻԱՆ

Մէրճան շարչի Րիշաի էֆէնտի խանի տակ թիւ 20